

ЛАРИСА СТАРІКОВА, координатор Аналітичного центру Аграрного союзу України

Підприємства не знають, де взяти кошти на модернізацію виробництва згідно з принципами НАССР і що їм взагалі робити. Розроблення самоврядного галузевого документа суттєво зекономило б кошти підприємств та галузі

Запровадження процедур, заснованих на принципах НАССР, є обов'язковим як в Україні, так і в країнах ЄС. Цього вимагає і Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», а норми законодавства не можуть бути поставлені під сумнів, і регламент ЄС №852/2004, вимоги якого також не може проігнорувати виробник. Невиконання вимог законодавства має для виробника лише один «економічний» наслідок – усунення з ринку. Тобто повний економічний крах. У нас поки що питання стоїть не так жорстко, як в ЄС.

Інша справа – економічні чинники, які надають можливість узгодити технологічні й управлінські процедури підприємства з принципами НАССР. «Висмикування копійки» з обігових коштів для проведення на підпри-

ємстві робіт згідно з НАССР може виявитися недостатнім або навіть критичним. До речі, коли у світі приймається законодавство, завжди визначають джерела ресурсів для його запровадження в життя. Перший регламент Верховної Ради України передбачав таку саму процедуру й у нас. Але потім це все змінилося, і тепер ми не маємо ні традиції, ні звички думати про те, як виконуватиметься ухвалене законодавство. Тож вимоги по НАССР поставлені, фінансово-кредитна система традиційно буксує, а підприємства не знають, де взяти кошти на модернізацію виробництва згідно з принципами НАССР і що їм взагалі робити. Звідси і розмови про те, варто чи не варто запроваджувати НАССР.

Для модернізації виробничих процедур відповідно до принципів НАССР потрібні інвестиції. Десять більші, десять менші, але в будь-якому разі це додаткові кошти. Які, до речі, є меншими, якщо для проведення відповідних робіт наймається стороння, вузько спеціалізована організація.

Питання впровадження принципів НАССР на пряму пов'язано з інвестиційним кліматом. Ми всі знаємо, що на краще ситуація тут у нас не змінюється десятиліттями. Отже, варто звернути увагу і влади, і суспільства як на безвідповідальне законотворення, так і на глобальну втрату конкурентоздатності харчової промисловості внаслідок фінансової неспроможності підприємств запроваджувати НАССР.

Птахофабрикам варто згуртуватися навколо громадської організації, наприклад, нашої – ГО «Аналітичний центр АСУ». Організація б взялася розробити методичні настанови щодо галузевих процедур НАССР за типовим планом.

Це відповідає і принципам ринкового контролю, який поширений у світі, і нормам вітчизняного законодавства. Зрештою, саме розроблення самоврядного галузевого документа суттєво зекономило б кошти підприємств та галузі. І це єдине, що можна сказати про економічний аспект запровадження НАССР. ●